

## GYÓGYSZERÉSZETTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK

Gyógyszerészet 40. 41–44. 1996.

### Szabó Ferenc nagyváradai gyógyszerész vénygyűjteménye

Dr. Budaházy István

*A szerző elemzi Szabó Ferenc (1900–1961) nagyváradai gyógyszerész 1926–28 között szerkesztett receptgyűjteményét, annak eredete valamint a készítmények felhasználási területe és a gyógyszerformák gyakorisága szempontjából. Az 1013 előirat között lévő 603 emberi felhasználású recept mellett találunk állatgyógyászati és kozmetikai célú készítményeket, háztartási vegyi cikkeket és egyéb termékeket. A humán receptek több mint 60 gyógyszerformát képviselnek. A gyűjtemény az előiratokon felül több érdekes információt is tartalmaz, ami azt egy értékes szakmai kordokumentummá teszi.*

A gyógyszerkészítés a gyógyszerési hivatás kezdete óta a közelmúltig – amíg azt a patikák laboratóriumában vagy a vénykészítőkben végezték – a gyógyszerészek és a gyógyszerészek tevékenységének egyik legjelentősebb része volt. A gyógyszerészek érdeke megkívánta az általánosan használt és kipróbált különböző előíratok, orvosi vények összegyűjtését és egyidejűleg a megfelelő elkészítési módszerek leírását. Ezek a gyűjtemények voltak a „kézikönyveknek” is használt manuálisok (az elnevezés a liber manualis-ból ered). Ezekben rögzítették a gyógyszerészek által készített, gyakran használt egyes gyógyszerek, gyógyhatású készítmények ill. az egészségügyi vonatkozású kozmetikumok valamint a háztartásban használatos különféle vegyszerek előíratait. A jól bevált, közkedvelt készítmények előíratait féltve őrizték, a versenytársak előtt titokként kezelték.

Hasonló céllal készült az itt bemutatott vénygyűjtemény is, amelyet *Szabó Ferenc* (1900–1961) nagyváradai gyógyszerész jegyezte fel. Ez a gazdag és változatos manuális értékes előírásokat tartalmaz és egy korszak gyógyszerészi szokásairól is tájékoztat.

A manuális készítés sok évszázados múltra tekint vissza [2, 3]. Talán az első manuálisok egyike a több mint három-ezer-ötven éves *Ebers-papirus* volt, amely számos, gyógyszerként használt anyagot, továbbá receptgyűjteményt tartalmaz [4]. „Valószínű a manuális létezni fog, amíg receptúrai tevékenység lesz a gyógyszerészekben, noha jelentősége egyre fokozottabb mértékben, de érthetően csökken” [5]. Ennek magyarázata elsősorban az ipari gyógyszertermelés fejlődése, egyre változatosabbá válása, másrészt a gyógyszerészeknek a vény nélkül kiadható gyógyszerek forgalmazásában vállalt aktív szerepének a csökkenése és háttérbe szorítása

\* \* \*

*Szabó Ferenc* Váradszöllősen<sup>1</sup> született 1900. december 2-án, mint kilencedik a család tizenegy gyermeke közül. A gyógyszerészet felé az *id. Csanda Endre* által vezetett II. Rákóczi Ferenc (később Szent Ferenc) patikában gyakornokként ismerkedett meg 1920–1922-ig. A gyakornoki vizsgát Budapesten tette le; vizsgáztatói voltak, többek között *Jakabházy Zsigmond* (gyógynövénytan) és *Winkler Lajos* (kémia és fizika) egyetemi tanárok. Visszatérve Nagyváradra a katonai gyógyszerésztárban, majd Margittán (Bihar megye) dolgozott. 1924-ben az akkori előírásoknak megfelelően Bukarestben ún. asszisztensi vizsgát tett. Ezt

<sup>1</sup>1950-ig Nagyvárad melletti község, amikora a városhoz csatolták. Ma a városba beépült negyed.

követően kezdhetette meg 1924–1927 közötti egyetemi tanulmányait.

A bukaresti egyetemen oktatói voltak – többek között – *Stefan Minovici*, *Marcel Brândza*, *Constantin Kollo* professzorok, a bukaresti önálló egyetemi szintű gyógyszerész képzés megalapítói és kiemelkedő személyiségei [6, 7]. 1926-tól még mint hallgató, a bukaresti Szent Pantelimon és Coltea kórházak patikájában dolgozott. 1927-ben nyerte el a gyógyszerészi diplomát. Rövid idő alatt teljesítette a szakmai előrehaladásához előírt vizsgákat is. 1929-től a Pantelimon kórház patikájának vezetője volt. Itteni munkája mellett délutánonként a bukaresti Közegészségügyi Intézetben is dolgozott *Dimitrie Mezincescu* professzor laboratóriumában. Víz- és levegő-analíziseket végzett és a professzorral közös közegészségügyi témájú dolgozatokat közöltek. 1940. októberében visszatért Nagyváradra, ahol eleinte beosztott gyógyszerészként dolgozott, majd megvásárolta a Kígyó-patikát (1944). 1947-ben megnyitotta az *Atom patikát*, amit 1949. áprilisában államosítottak. Ezt követően néhány Nagyvárad környéki gyógyszerésztárban, később a Tartományi Analitikai Kabinetben (a jelenlegi Megyei Gyógyszerellenőrző Laboratóriumok elődje), végül a helyi Vérbegyűjtő Központban dolgozott. 1961-ben – már súlyos betegen – nyugdíjba vonult és ez év márciusában halt meg [1, 8, 9].

\* \* \*

*Szabó Ferenc* manuálisa kartonborítóba kötött, 250x160 mm méretű, 240 számozott oldalt tartalmazó ABC sorrendes füzet. A receptek latinul, a címek nagyrésze és a vények utáni utalások megjegyzések magyarul vannak írva (1. *ábra*). Hasonlóan anyanyelvén írta be egyéb feljegyzéseit is. Ilyenek pl. az egyetemi és az azutáni vizsgáinak tételei stb. (2. *ábra*). Mindez jellemző és tisztelnivaló példája annak, hogyan őrizheti meg valaki idegen környezetben is hosszú évek alatt anyanyelvét és identitását.

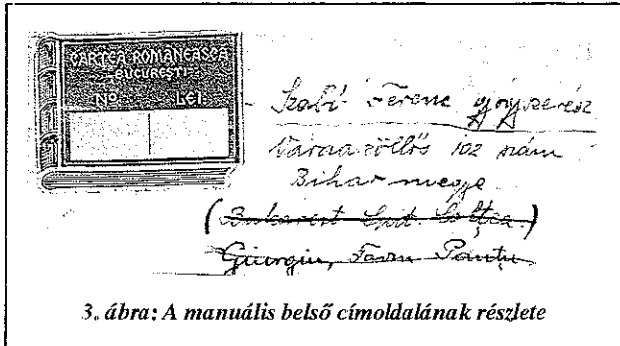
A gyűjtemény ezernél is több vényelőirata ABC sorrendbe van szedve. Az egyes betűkhöz tartozó előírásokat gyógyszerformák szerint csoportosította. Így pl. a „vizek” csoportja – függetlenül attól, hogy gyógyszeres vagy kozmetikai készítményről van-e szó – 27 vényt tartalmaz. Ugyanígy van csoportosítva a 29 por vagy a 26 tinktúra stb. receptje is. A hasonló összetételű vagy azonos nevű készítményeket egy közös cím alatt, római számokkal megjelölve tartalmazza a füzet, pl. nyolc hajszesz (I–VIII), öt „csukamáj-olaj ízetlen” (I–V), három „tinctura universalis” (I–III) stb.

<u>Etrophon</u>	<u>Frangier ellen (2010)</u>	<u>Prém (Kéty)</u>
Aspirin pur 0.05	Mag. hány 1. 5	Stearin 30
Analgesin 0.00	Et. bellad. 2	Glycerin 30
Phenacet 1.25	Coain 0.50	megoldós. sz. 10
Kéid. citric 0.01	K. loric 1	Ammon. p. l. 15
	Menthol 0.50	loriacani 1
<u>Prém (10. 1920)</u>	Adrenalin 0.1	1 porcij kesz. 10
Aspir. aspir. pur 1	Thiogenol 6	antim. ar. 10
Aspir. 5.0	Vaselin alb. 40	Aspir. dest. 10
Stearin 10	" "	gum. h. 10
Nat. ca. loric 1	" " " " " "	keres. m. 10
Butyr. cacao 10	But. cacao 10	But. cacao 10
Spir. 10	Sch. 10	Aspir. dest. 60
112-113-114-115	Et. r. 10	Glycerin 10
	Coain 0.50	keres. m. 10
<u>Prém szagosító (1920)</u>	Butyr. cacao 1.00	ti. m. 10
Narulin artf. 1	" " " " " "	ut. m. 10
Et. gerani 1	<u>Prém (1920)</u>	mas. 10
Et. neroli 1.00	Stearin 10	mas. 10
Et. bergamoti 1	Glycerin 10	10
Umarin 0.80	Aspir. 40	10
Halsz. 1.00	Ammon. p. l. 15	10
Et. pom. 1.00	Et. r. 10	10
4. hpt. kenőcs		
Vaselin 100		
Coain 0.50		
Kéid. citric 1.00		
Stearin 10		

1. ábra: A manuális 27. és 172. oldala

I. év 1920 január 10. old.  
 Chi mia analitica Minorei bu. pur. analitico (6, 11, 15, 20)  
 Botanic general (Coltea) Rad. V. 100  
 Botanic mikrosk. (Bucuresti) Buc. 100  
 Fica (Staltescu) Buc. 100  
 Chimie anal. org. (Min. 10) K. loric 10  
 Botanic general (Coltea) Rad. V. 100  
 Botanic mikrosk. (Bucuresti) Buc. 100  
 Fica (Staltescu) Buc. 100

2. ábra: Vizsgatételek a manuális 238. oldalán



A vénygyűjteménynek ez a szerkesztett, rendezett volta arra utal, hogy a manuális egy korábbi gyűjtemény rendezett, tisztázott változata, másolata.

Az alapszöveget Szabó a másoláskor lila tintával írta, a későbbi beírások, megjegyzések ettől eltérő, más színű tintával vagy ceruzával történtek. Ennek a kézirat keletkezési idejének meghatározásánál van jelentősége.

A gyűjtemény eredetének idejéről konkrét feljegyzést nem találunk, de elegendő támpontot nyújtanak az alábbi tények:

a) Az első borítólap belső oldalán – az említett lila tintával írva – a következő bejegyzés „indítja” a kéziratot (3. ábra): Szabó Ferenc gyógyszerész, Váradszöllös 102. szám, Biharmegye. (Bukarest Spit. Coltea), Giurgiu, Farm. Pantu. A „Bukarest Spit. Coltea” sor fekete tintával át van húzva, s az aláírt cím a szerző következő munkahelyét jelzi.

b) A gyűjtemény utolsó oldalán időrendben felsorolva találjuk a szerző munkahelyeit a gyakornoki évektől kezdődően. Ez a lista két lényeges adatot is tartalmaz:

- a kézirat kezdeténél említett munkahelyen – a bukaresti Coltea kórházban – Szabó még hallgató korában is dolgozott, mint ún. „internes”<sup>2</sup>, 1926. március 1. és 1929. március 1. között. Időközben más gyógyszerárakban is tevékenykedett mint kisegítő.
- A lilatintás írás a „Pantu N.–Giurgiu– kisegítés – 1928 július” bejegyzésnél ér véget. A következő bejegyzések már másszínű tintával íróttak.

A fentiekből következik, hogy a vénygyűjteményt 1926 és 1928 között szerkesztette és másolta át a szerző. Ezt a feltevést támasztja alá az a tény is, hogy kinevezett kórházi gyógyszerészként – 1929-től – nem gyűjtött volna össze ennyi állatgyógyászati, kozmetikai vagy háztartási felhasználású receptet.

<sup>2</sup>„Internes” azt jelenti, hogy a jó előmenetelű felsőéves hallgató tanulmányai mellett csökkentett munkaidőben, anyagi juttatás ellenében dolgozott.

Az egyes receptek címe mellett található megjegyzések egy része azt igazolja, hogy ezeket maga Szabó gyűjtötte össze azokban a patikákban ahol dolgozott, másrészt, hogy a gyűjtést már gyakornok korában elkezdte. Ilyen bejegyzések többek között a Gyomorcseppek (Rákóczi), Mustár (Rákóczi), Félix-fürdői reumaszesz vagy a Hintőpor (dr. Schiff<sup>3</sup>), Hajpomádé (dr. Schiff), a nagyváradi gyakornoki évekre utalnak. De megjelennek a bukaresti illetve más ó-romániai munkahelyekre vonatkozó bejegyzések is, mint: Fogcsepp (Spit. Coltea), Glicerín-kúp (Coltea), Crém szagosító (Pantu) stb. Több vény mellett csak (G) vagy G jelzést találunk, ami feltehetően a bukaresti Gavriliu gyógyszerterát jelenti, ahol 1926 júniusában kisegítőként dolgozott. Hasonlóan megjelölte „saját” formuláit is, mint pl. Fogpaszta, Fagyás ellen, Légyenyv, Aranyér ellen, Köhögés ellen stb. Ugyancsak saját receptjei a Netty megjegyzéssel beírtak (Ungv. emolient, Kézfinomító, Hajszesz, Crém stb.), amelyeket felesége számára készített. Ezeket mind az alapszöveg után jegyezte be a manuálisba.

A kézirat a Román Gyógyszerkönyv IV, 1926 évi kiadásának [11] idején keletkezett, de sem ennek, sem pedig az abban az időben Romániában széles körben használt *Emil Belcot*-féle vénygyűjtemény [12] első, 1921-es kiadásának receptjei nem találhatók meg a Szabó féle manuálisban. Így megállapíthatjuk, hogy a tanulmányozott gyűjtemény a század 20-as éveinek – az adott körben – leginkább használt és kipróbált magisztrális receptjeinek a kollekciója.

A gyűjtemény összesen 1013 előíratot tartalmaz. Ezek között a humán használatra szánt gyógyszerek mellett állatgyógyászati készítmények, kozmetikai cikkek, háztartási és gazdasági vegyi cikkek stb. találhatók. Ezek megoszlását az I. táblázat mutatja be.

I. táblázat  
Az előíratok megoszlása felhasználásuk szerint

	Az előíratok felhasználási csoportonkénti	
	száma (db)	%-os aránya
1 Embergyógyászat	603	58,5
2 Állatgyógyászat	29	2,9
3 Reagensok, indikátorok	35	3,4
4 Kozmetikai	186	18,4
5 Háztartási vegyi cikkek	51	5,0
6 Gazdasági és ipari receptek	82	8,1
7 Mezőgazdasági kártevők ellen	27	2,7
Összesen:	1013	100,0

Az első három csoportba tartozó készítmények előállítására a gyógyszerészek alapfeladatait képezik. A további négy csoportba soroltak a kor patikusainak sokrétű felkészültségét jelzik. A vegyiparnak viszonylagosan kezdeti fejlettsége, – a század első évtizedeiben – az iparilag előállított kozmetikumok, háztartási és gazdasági vegyiképek gyakori hiánya arra késztették a gyógyszerészeket, hogy az említett hiánycikkek részleges pótlását maguk végezzék el. Ugyanakkor azt sem kell figyelmen kívül hagyni, hogy ezeknek a cikkeknek, készítményeknek jelentős anyagi vonzata is volt. Az ilyen készítmények forgalmazását tehát

nemcsak a szakmai buzgóság motiválta. Ha a kézikönyvben előforduló likőrök vagy szeszes italok, laboratóriumi reagensok elkészítése technológiai szempontból ma sincs messze a patikai tevékenységtől, a „szalmakalap fehérités vagy tisztítás”, a „puskacsőbarnító”, a tinták, puszkapor tűzijátékok vagy színes tüzek előállítására ma már idegen a gyógyszerészi tevékenységtől.

A 603 embergyógyászati előírat több mint 60 gyógyszerformát képvisel. Valamennyinek a felsorolása feleslegesen terhelne a tanulmányt, ezért egy egyszerűsített, összevont táblázatot mutatok be (II. táblázat). Az összevont következtében az „oldatok” címszó magában foglalja valamennyi oldatot (függetlenül az oldószertől), a gyógyborokat és -eceteket, pezsgőoldatokat stb. Az adagolt per os gyógyszerformák gyűjtőnév körébe soroltam a tabletták, pasztillák, csokoládék, gyógykecskek és -piskóták stb. előírásokat. Más tanulmányok [2] a pilulákat is ebbe a csoportba sorolják, de figyelembevéve jelentős arányukat, a gyógyszerformák között mint önálló formát foglaltam a táblázatba.

II. táblázat  
Gyógyszerformák előfordulása előíratokban humán

A gyógyszerforma csoportok megnevezése	A csoportba sorolt gyógyszerformák száma	Az előíratok	
		száma	%-os aránya
1 Oldat	8	139	23,6%
2 Kenőcs	4	122	20,2%
3 Por	4	65	10,8%
4 Emulzió, bedörzsölők	5	50	8,3%
5 Szeszes kivonat, tinktúra	4	43	7,1%
6 Pilula	5	35	5,8%
7 Szirup, elixír	2	33	5,5%
8 Vizes kivonatok	5	20	3,3%
9 Teák	1	15	2,5%
10 Adagolt szilárd p.o. gyógyszerformák	6	14	2,3%
11 Eutektikumok	1	11	1,8%
12 Kúp, ovula	3	13	2,1%
13 Injekció	2	10	1,7%
14 Különfélék	11	33	5,5%
Összesen:	61	603	100,0%

A gyógyszerformák egyrésze ma is előfordul a gyógyszerterárák csökkent receptúrai tevékenységében (oldat, kenőcs, szirup, kúp stb.). Mások az ipari termelés elterjedése, a gyógyszer technológia fejlődése következtében erősen megváltozott arányban és nem a gyógyszerterárákban előállítva fordulnak elő (tabletták, injekciók, porok stb.). Külön csoportot jelentenek az idő és fejlődés által túlhaladott, ma már csak nosztalgiával emlegetett és gyakorlatilag eltűnt gyógyszerformák, pl.: pilulák, gyógymézek stb.

A klasszikus gyógyszerformák mellett Szabó már ismerte a gyógyszerészet akkori néhány újdonságát is, így pl. a steril oldatokat, injekciókat és infúziókat. Ugyancsak említést tesz külsőleg használt csiramentes készítményekről, pl. a steril talkumról.

Az állatgyógyászati előíratok között is hasonló gyógyszerformákat találunk. Kissé szokatlan gyógyszer – a mai időben – az a szempor, amit lovaknak ajánlottak „könyvezés és hályog ellen”. De van közöttük hajnövesztő lovaknak, rühzsír kutyának és lónak, lónak nehéz vizelés ellen stb.

<sup>3</sup> dr. Schiff Ernő a századelső nagy tudású gyermekgyógyász. Nagyváradon [10]

A reagensek, indikátorok jelentős része ma is ismert, használt kémilőszer pl. a Fehling-oldat, a Nylander és az Esbach reagens, a szulfoszalicilsav oldat és mások

A kozmetikai cikkek között az arckrémek (22 előirat), arcvizek és szeszkek (22) és a szájvizek (17) a leggyakoribbak, de találunk több bajuszpödrőt, „kézfehéřítő-szinpadi”-t szimészőnőnek, parókaragasztót stb. Gyógyszerformák szerint osztályozva leggyakoribbak az oldatok (117), a kenőcsök (40) és a porok (16).

A háztartási felhasználási készítmények csoportjában a legváltozatosabb termékek fordulnak elő, így 17 likőr és italrecept, több cipőkrém, mustár és fagyasztó keverék formulája. Ezekon kívül néhány ritkasággal is találkozunk: pl. pecsétviasz templomszenteléshez, gyertyabél hogy ne égjen el hamar, vagy füstölő halottasházba, amit „forró vaslapra csepegtetni” utasítás alapján használtak.

A gazdasági, ipari termékek előállítására is sok ötletet, módszert gyűjtött össze néhány kollégánk. A manuálisból megtanulhatunk aranyozni és ezüstözni, az arany és ezüst próbáját elvégezni, szappant főzni, de megtaláljuk a fénykép-kidolgozás valamennyi fázisához (hívás, „fixage”, monokrom szinezés, gyengítés stb.) szükséges oldat előíratát és elkészítésének leírását, vagy akár az „arzénszappan-mádkítóméshez” receptjét.

Az utolsó csoport a kártevők, rágcsálók elleni védekezést szolgálja. Több patkányméreg, poloskairtó vagy svábogár-pusztító receptje található a kézikönyvben.

Az 1013 vényen, vegyi-készítményen kívül a kézikönyv egyéb információkat is tartalmaz.

- A 231–236. oldalakon néhány gyakorlati tanácsot olvashatunk a leggyakoribb betegségek (ételmérgezés, nátha, újszülöttek és kisgyermekek hasmenése stb.) kezelésére. Erre a gyógyszerek mellett természetes gyógymódokat (37°–38°-os fürdő a nagy láz csökkentésére, borogatások, pakolások stb.) is felsorol.
- Megadja a bukaresti Szent Pantilemon kórházban 1929–1940 között alkalmazott azon orvosok listáját, akikkel együttműködött (224–225 oldalak). Ezt összehasonlítottam a Tudományok Romániai Története sorozat Orvostudomány című kötetében az ebben a periódusban megemlített tudós egyéniségek névsorával [13]. Az összevetés bizonyította, hogy Szabó a 30-as években a későbbi évtizedek – 50-es, 60-as évek – vezető orvostudósaival majd professzoraiival, pl. a sebész *I. Juvara* és *Florian Manda-che*, *Marin Enachescu* belgyógyász és *Matei Bals* (fertőző betegségek), dolgozott együtt.

Azt, hogy ez az együttműködés valóban közös munka volt, bizonyítja az a tény is, hogy 1930-ban *C. Leonte* sebész főorvossal egy külsőleges fertőtlenítő oldatot készítettek *Pansterina*<sup>4</sup> néven. Az oldat – amiről feltehetően a szigorú elítőkölás miatt egy szó sem esik a manuálisban – sikeresen vizsgázott. A felhasználó sebészek közleményben írtak róla. Később az előíratot ipari gyártásra eladták [8, 9]. Szabó nagyváradi éve alatt az Atom-patikában „házi specialitás”-ként gyártotta [14].

A manuális szakmai színvonala, igényessége arra enged következtetni, hogy szerzője méltó és elismert képviselője

<sup>4</sup>Az oldat alkotó elemei bórsav, szalicilsav és egy tripaflavinból és metilénkékből készült zöld színezék.

volt a gyógyszerész szakmának. Igazolják ezt néhai orvos kollégái is, mint *Dem. Theodorescu* és *Vlad Voiculescu* (akikkel 1931-től ill. 1936-tól dolgozott együtt 1940-ig). [8].

A továbbiakban:

- a 112. oldalon egy mentőszekrény felszereléséhez szükséges anyagok és gyógyszerek listáját találjuk;
- 165. oldalon a vérbaj egy szerológiai kimutatási módszerének leírását;
- a 221–222. oldalon a színönfima táblázatot „Román elnevezések” címmel;
- a 238–239. oldal tartalmazza a szerző valamennyi vizsgája tételleinek felsorolását, kezdve az 1922-beli budapesti gyakornoki vizsgával. Ezeket nem lila tintával írta, tehát későbbi bejegyzések, de nem későbbi mint 1929 december, amikor a „főnök-vizsga” tételleit jegyezte fel, megint más tollal-tintával.

Szabó Ferenc vénygyűjteménye a XX. század harmadik-nyegyedik évtizedének romániai szakmai kordokumentuma, amely az említett időszak magisztrális arzenálján túl képet ad arról is, hogy a gyógyszerészeket milyen széleskörű érdeklődés jellemezte. A közölt ismeretanyag bizonyítja, hogy a patikusok a szigorú értelemben vett szakmai ismereteken túl milyen sok minden iránt érdeklődtek. Ez igazolja *Stefan Minovici* gondolatát: „a gyógyszerész egy 'homo scientiarium', akinek személyében egyesítenie kell alapos kémiai, fizikai, orvosi és természettudományos ismereteket” [6].

## IRODALOM

1. A kézikönyv – magántulajdonban – 2. *Varga, P.*: Gyógyszerészet 25, 105–107 (1981) – 3. *Carata, A., Boana, E.*: Rezumatele lucrărilor stiintifice la cel de al X-lea Congres National de Farmacie, Kolozsvár, 1994 514–515. o. – 4. *Pandula E.*: Gyógyszerészet. Medicina, Bp. 1962 14. old. – 5. *Dtsch. Apoth. Ztg* 134, 52 (1994), referálva *Gyógyszerészet* 38, 779 (1994) – 6. *Baicu, G., Samborachi, E., Manda, M.*: Practica Farmaceutica, (Buc.) 3, 207 (1973) – 7. *Baicu, G.*: Practica Farmaceutica, (Buc.) 9, 112 (1979) – 8. *Iugulescu, C.*: Levél a szerzőhöz – magántulajdonban – 9. *iff. Szabó Ferenc* szóbeli közlései – 10. *Péter M.*: Adatok a romániai magyar orvosok és gyógyszerészek munkásságáról, Budapest–Marosvásárhely, 1994. 154. old. – 11. *Farmacopeea Romana*, ed IV-a, 1926, Bucuresti – 12. *Belcot, E.*: Formularul preparator galenice, ed. II, 1946, Bucuresti – 13. *Istoria Stiintelor din Romania – Medicina*, ed. Academiei, 1980, Bucuresti – 14. *Pop, A.*: Nagyváradi nyilvános gyógyszerterázi 1919–1949 között (Román nyelvű kézirat)

### I B u d a h á z y : *Pharmacist Szabó Ferenc's Collection of Prescriptions*

The author of the paper analyses the collection of prescriptions of the pharmacist Szabó Ferenc (1900–1961) in Oradea, Written between 1926–1928, studying the distribution of the medical prescription both from the point of view of the utilization domain and from that of the pharmaceutical forms.

Among the 1013 prescriptions, besides those 603 for human use there could be found preparations for veterinary use, cosmetics as well as household chemicals prepared in the pharmacies during the 3<sup>rd</sup> and 4<sup>th</sup> decades of our century. The prescriptions for human use represent over 60 pharmaceutical forms. In addition to the mentioned prescriptions the collection also comprises other interesting information that can make it a valuable document of the pharmacist profession.